

10 Δεκεμβρίου, 1996

[ΑΡΤΕΜΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΑΡΘΡΑ 146, 25, 28 ΚΑΙ 29
ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΙΩΑΝΝΑ ΜΑΤΣΑΡΙΔΟΥ - DANNER,

Αιτήτρια,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΓΕΙΑΣ,
ΚΑΙ ΑΛΛΟΥ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 892/95)

Λέξεις και Φράσεις — Η λέξη «αιτήσεις» στο Άρθρο 29 του Συντάγματος — Έννοια.

- 5 Συνταγματικό Δίκαιο — Σύνταγμα — Άρθρο 25 — Επαγγελματική ελευθερία — Καμία αντισυνταγματικότητα του περί Εγγραφής Φυσιοθεραπευτών Νόμου Ν. 140/89 και του καθεστώτος εγγραφής των φυσιοθεραπευτών — Υιοθέτηση της *Μανδριώτου v. Συμβουλίου Εγγραφής Φυσιοθεραπευτών* — Θεωρία και νομολογία.
- 10 Διοικητικό Δίκαιο — Διοικητική πράξη — Αιτιολογία — Δυνατότητα συμπλήρωσής της από το διοικητικό φάκελο.

Η αιτήτρια προσέφυγε κατά την απορρίψεως αιτήματός της για εγγραφή στο μητρώο αδειούχων φυσιοθεραπευτών.

15

Το Ανώτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας την προσφυγή, αποφάσισε ότι:

- 20 1. Επισημαίνεται στο στάδιο αυτό της απόφασης ότι το Δικαστήριο στερείται δικαιοδοσίας να ικανοποιήσει το δεύτερο αίτημα, γιατί με βάση το Άρθρο 146.4 του Συντάγματος η αναθεωρητική δικαιοδοσία του Ανωτάτου Δικαστηρίου περιορίζεται στην ακύρωση ή επικύρωση διοικητικών πράξεων. Ως εκ τούτου το αίτημα 2 απορ-

ρίπτεται.

2. Περαιτέρω, ο συνήγορος της αιτήτριας αναφερόμενος στο Άρθρο 29 του Συντάγματος για την υποβολή παραπόνων και αιτήσεων προς την διοίκηση, ισχυρίζεται ότι η διοίκηση απέτυχε να συμμορφωθεί με τις πρόνοιες του Άρθρου αυτού, γιατί, όταν αποφάσισε την αίτηση είχε παρέλθει η προθεσμία των 30 ημερών. Και το παράπονο αυτό πρέπει να απορριφθεί γιατί, όπως είναι νομολογιακά θεμελιωμένο, η λέξη “αιτήσεις” στο Άρθρο 29 έχει την έννοια του αιτήματος και όχι την έννοια αιτήσεων που ο πολίτης είναι υποχρεωμένος να υποβάλει στην διοίκηση για να τύχει κάποιας άδειας, όπως στην παρούσα περίπτωση. 5
3. Όπως προκύπτει από τα στοιχεία ενώπιον του δικαστηρίου, η αιτήτρια δεν ήταν κάτοχος πτυχίου το οποίο περιέχεται στον πίνακα του Νόμου ή το οποίο έχει αναγνωρισθεί με γνωστοποίηση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας. Επίσης, είναι φανερό και ούτε αμφισβητείται, ότι η αίτηση για εγγραφή δεν υπεβλήθη εντός ενός έτους από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του Νόμου. 15

Η αιτήτρια παραπονεύεται ότι οι περιορισμοί που τίθενται με το Άρθρο 6(1)(δ) είναι αντισυνταγματικοί ως αντιβαίνοντες προς το Άρθρο 25 του Συντάγματος, γιατί περιορίζουν την άσκηση επαγγέλματος. Όσον αφορά την προθεσμία που τίθεται με το Άρθρο 6(1)(δ) για όσους ασκούσαν το επάγγελμα του φυσιοθεραπευτή κατά την έναρξη της ισχύος του Νόμου και που δεν κατείχαν τα αναγκαία ακαδημαϊκά προσόντα, υπεβλήθη ότι και πάλιν τούτο αντιβαίνει του Άρθρου 25 του Συντάγματος καθώς και του Άρθρου 28 και καταλήγει σε άνιση μεταχείριση. 20

Τα ίδια θέματα ηγέρθησαν και στην υπόθεση *Μαν· Σριώτου v. Συμβουλίου Εγγραφής Φυσιοθεραπευτών*. Το δικαστήριο συμφωνεί και υιοθετεί το σκεπτικό και τα συμπεράσματα του Κωνσταντινίδη, Δ., στην πιο πάνω απόφαση. 25

4. Όσον αφορά την προϋπόθεση για κατοχή πτυχίου, παρατηρείται ότι ο περιορισμός αναφέρεται στα συνήθως απαιτούμενα προσόντα για την άσκηση επαγγέλματος και ως εκ τούτου μπορεί να θεωρηθεί ως απαραίτητος προς το συμφέρον της δημόσιας υγείας εντός του πλαισίου του Άρθρου 25.2 του Συντάγματος. (Δείτε Π. Δ. Δαγτόγλου “Συνταγματικό Δίκαιο, Ατομικά Δικαιώματα Β”, σελ. 812-831 και *The Board of Registration of Architects and Civil Engineers v. Kyriakides* (1966) 3 C.L.R. 640). Ούτε η προ- 30

5 θεσμία που θέτει ο Νόμος με το Άρθρο 6(1)(ε) είναι αντισυνταγματική ως καταλήγουσα σε ανισότητα, γιατί ο Νόμος δε διακρίνει μεταξύ των προσώπων που ασκούσαν καλόπιστα το επάγγελμα του φυσιοθεραπευτή η δε αιτήτρια βρίσκεται σε διαφορετική θέση από τους άλλους λόγω δικής της παράλειψης να υποβάλει εμπρόθεσμα την αίτησή της. Η πρόνοια για προθεσμία δεν αποτελεί αφ' εαυτής περιορισμό στην άσκηση του επαγγέλματος αλλά δικαίωμα εγγραφής γι' αυτούς που ασκούσαν το επάγγελμα και δεν κατείχαν το απαιτούμενο ακαδημαϊκό προσόν. Όπως αναφέρθηκε και στην υπόθεση **The Board of Registration of Architects and Civil Engineers v. Kyriakides**, η προσφερόμενη αυτή δυνατότητα αποτελεί παραχώρηση (concession). (Δείτε και **Ansor Corporation v. Republic** (1969) 3 C.L.R. 325).

15 5. Η αιτιολογία μιας διοικητικής πράξης μπορεί να αναπληρωθεί ή να συμπληρωθεί από τα στοιχεία του διοικητικού φακέλου (δείτε και **Φακοντής v. Κυπριακής Δημοκρατίας**), όπως είναι η παρούσα περίπτωση.

20 *Η προσφυγή απορρίπτεται με έξοδα.*

Αναφερόμενες υποθέσεις:

25 *Πρωτοπαπάς v. Δημοκρατίας* (1992) 4 Α.Α.Δ. 1167,

Δημοτική Επιτροπή Αγίου Δομετίου v. Χριστοφόρου κ.ά. (1994) 3 Α.Α.Δ. 434,

30 *Μανδριώτου v. Συμβουλίου Εγγραφής Φυσιοθεραπευτών* (1996) 4 Α.Α.Δ. 1350,

The Board of Registration of Architects and Civil Engineers v. Kyriakides (1966) 3 C.L.R. 640,

35 *Ansor Corporation v. Republic* (1969) 3 C.L.R. 325,

Φακοντής v. Δημοκρατία (1989) 3 Α.Α.Δ. 1694.

Προσφυγή.

40 Προσφυγή εναντίον της απόφασης των Καθ' ων η αίτηση με την οποία απέρριψαν την αίτηση της Αιτήτριας για εγγραφή στο μητρώο αδειούχων φυσιοθεραπευτών.

Πανταζή για Σωφρονίου, για την Αιτήτρια.

Παπαϊωάννου, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους Καθ' ων η αίτηση.

5

Cur. adv. vult.

ΑΡΤΕΜΗΣ, Δ.: Με την προσφυγή αυτή η αιτήτρια ζητά:

- 1) Δήλωση του Δικαστηρίου ότι η απόφαση των καθ' ων η αίτηση 10 ημερ. 18.8.95 να απορρίψουν την αίτησή της για εγγραφή στο μητρώο αδειούχων φυσιοθεραπευτών είναι παράνομη και άκυρη και
- 2) Διάταγμα και δήλωση ότι η αιτήτρια δικαιούται θετικής από- 15 φρασης και εγγραφής της στο μητρώο.

Επισημαίνεται στο στάδιο αυτό της απόφασης ότι το Δικαστή- ριο στερείται δικαιοδοσίας να ικανοποιήσει το δεύτερο αίτημα, γιατί με βάση το Άρθρο 146.4 του Συντάγματος η αναθεωρητική 20 δικαιοδοσία του Ανωτάτου Δικαστηρίου περιορίζεται στην ακύρωση ή επικύρωση διοικητικών πράξεων. Ως εκ τούτου το αίτημα 2 απορρίπτεται.

Περαιτέρω, ο συνήγορος της αιτήτριας αναφερόμενος στο 25 Άρθρο 29 του Συντάγματος για την υποβολή παραπόνων και αιτήσεων προς την διοίκηση, ισχυρίζεται ότι η διοίκηση απέτυχε να συμμορφωθεί με τις πρόνοιες του Άρθρου αυτού, γιατί, όταν αποφάσισε την αίτηση είχε παρέλθει η προθεσμία των 30 ημερών. Και το παράπονο αυτό πρέπει να απορριφθεί γιατί, όπως είναι νομο- 30 λογικά θεμελιωμένο, η λέξη "αιτήσεις" στο άρθρο 29 έχει την έννοια του αιτήματος και όχι την έννοια αιτήσεων που ο πολίτης είναι υποχρεωμένος να υποβάλει στην διοίκηση για να τύχει κάποι- ας άδειας, όπως στην παρούσα περίπτωση (δέστε **Γεώργιος Πρωτοπαπάς v. Κυπριακής Δημοκρατίας** (1992) 4 Α.Α.Δ. 1167, **Δημοτική Επιτροπή Αγίου Δομετίου v. Χριστοφόρου κ.ά** (1994) 3 35 Α.Α.Δ. 434). Έτσι, το άρθρο 29 του Συντάγματος δεν έχει εφαρ- μογή στην παρούσα υπόθεση.

Σύμφωνα με τον Περί Εγγραφής Φυσιοθεραπευτών Νόμο του 40 1989 (Ν. 140/89) η εγγραφή φυσιοθεραπευτών, μεταξύ άλλων, εξαρτάται (α) από την κατοχή πτυχίου, διπλώματος ή πιστοποιη- τικού φυσιοθεραπευτή από σχολή που αναφέρεται στον πίνακα του Νόμου ή από οποιαδήποτε άλλη σχολή την οποία το Υπουρ-

γικό Συμβούλιο δημοσίευσε με γνωστοποίηση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας (άρθρο 6(1)(δ)) ή, (β) στις περιπτώσεις που δεν κατέχεται το πιο πάνω πτυχίο, από την υποβολή αίτησης εγγραφής εντός 12 μηνών από την έναρξη της ισχύος του Νόμου, νοουμένου ότι ο αιτητής κατέχει επαρκείς γνώσεις για την εργασία του φυσιοθεραπευτή και κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του Νόμου ασκεί καλόπιστα για λογαριασμό του ιδίου ως αυτοεργοδοτούμενου το επάγγελμα του φυσιοθεραπευτή και αν για 3 τουλάχιστο χρόνια αμέσως πριν την έναρξη της ισχύος του νόμου ασκούσε το επάγγελμα του φυσιοθεραπευτή (άρθρο 6(1)(ε)).

Επισυνάπτοντας διάφορα σχετικά έγγραφα η αιτήτρια με επιστολή της προς τους καθ' ων η αίτηση ημερ. 22.7.94 υπέβαλε αίτηση για εγγραφή στο μητρώο φυσιοθεραπευτών, η οποία απορρίφθηκε γιατί η αιτήτρια δεν κατείχε δίπλωμα φυσιοθεραπευτή και γιατί η αίτηση υποβλήθηκε εκπρόθεσμα για να δικαιολογείται η εγγραφή της δυνάμει του Άρθρου 6(1)(ε). Η αιτήτρια, στις 6.4.95 ζήτησε επανεξέταση της υπόθεσης και επισύναψε επιπρόσθετα έγγραφα και μεταφράσεις. Η υπόθεση επανεξετάστηκε σε συνεδρία των καθ' ων η αίτηση ημερ. 25.7.95 και η αίτηση απορρίφθηκε και πάλιν η δε απορριπτική απόφαση γνωστοποιήθηκε με επιστολή ημερ. 18.8.95, η οποία αποτελεί το αντικείμενο της προσφυγής.

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία που έχω ενώπιόν μου, η αιτήτρια δεν ήταν κάτοχος πτυχίου το οποίο περιέχεται στον πίνακα του Νόμου ή το οποίο έχει αναγνωρισθεί με γνωστοποίηση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας. Επίσης, είναι φανερό και ούτε αμφισβητείται, ότι η αίτηση για εγγραφή δεν υπεβλήθη εντός ενός έτους από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του Νόμου.

Η αιτήτρια παραπονείται ότι οι περιορισμοί που τίθενται με το άρθρο 6(1)(δ) είναι αντισυνταγματικοί ως αντιβαίνοντες προς το άρθρο 25 του Συντάγματος, γιατί περιορίζουν την άσκηση επαγγέλματος. Όσον αφορά την προθεσμία που τίθεται με το άρθρο 6(1)(δ) για όσους ασκούσαν το επάγγελμα του φυσιοθεραπευτή κατά την έναρξη της ισχύος του Νόμου και που δεν κατείχαν τα αναγκαία ακαδημαϊκά προσόντα, υπεβλήθη ότι και πάλιν τούτο αντιβαίνει του άρθρου 25 του Συντάγματος καθώς και του άρθρου 28 και καταλήγει σε άνιση μεταχείριση.

Τα ίδια θέματα ηγέθησαν και στην υπόθεση *Μανδριώτου v. Συμβούλιο Εγγραφής Φυσιοθεραπευτών* (1996) 4 Α.Α.Δ. 1350. Το σκεπτικό και τα συμπεράσματα του Κωνσταντινίδη, Δ., στην

πιο πάνω απόφαση έχω μελετήσει και συμφωνώ με αυτά και τα υιοθετώ.

Όσον αφορά την προϋπόθεση για κατοχή πτυχίου, παρατηρώ ότι ο περιορισμός αναφέρεται στα συνήθως απαιτούμενα προσόντα για την άσκηση επαγγέλματος και ως εκ τούτου μπορεί να θεωρηθεί ως απαραίτητος προς το συμφέρον της δημόσιας υγείας εντός του πλαισίου του άρθρου 25.2 του Συντάγματος. (Δέστε Π. Δ. Δαγτόγλου “Συνταγματικό Δίκαιο, Ατομικά Δικαιώματα Β”, σελ. 812-831 και *The Board of Registration of Architects and Civil Engineers v. Kyriakides* (1966) 3 C.L.R. 640). Ευρίσκω επίσης ότι ούτε η προθεσμία που θέτει ο Νόμος με το Άρθρο 6(1)(ε) είναι αντισυνταγματική ως καταλήγουσα σε ανισότητα, γιατί ο Νόμος δεν διακρίνει μεταξύ των προσώπων που ασκούσαν καλόπιστα το επάγγελμα του φυσιοθεραπευτή η δε αιτήτρια βρίσκεται σε διαφορετική θέση από τους άλλους λόγω δικής της παράλειψης να υποβάλει εμπρόθεσμα την αίτηση της. Η πρόνοια για προθεσμία δεν αποτελεί αφ’ εαυτής περιορισμό στην άσκηση του επαγγέλματος αλλά δικαίωμα εγγραφής γι’ αυτούς που ασκούσαν το επάγγελμα και δεν κατείχαν το απαιτούμενο ακαδημαϊκό προσόν. Όπως αναφέρθηκε και στην υπόθεση *The Board of Registration of Architects and Civil Engineers v. Kyriakides* (ανωτέρω), η προσφερόμενη αυτή δυνατότητα αποτελεί παραχώρηση (concession). (Δέστε και *Ansor Corporation v. Republic* (1969) 3 C.L.R. 325).

Ως εκ τούτου και αυτό το παράπονο της αιτήτριας πρέπει να απορριφθεί.

Το άλλο παράπονο της αιτήτριας, ότι δηλ. υπάρχει σωρεία σχολών που θα μπορούσαν να αναγνωρισθούν και δεν έχουν αναγνωρισθεί και που ίσως να καταλήγει σε αδικία, έστω και αν ευσταθεί, δεν είναι θέμα το οποίο μπορεί να εξετάσει το Δικαστήριο αλλά είναι ζήτημα επίλυση του οποίου εναπόκειται στην κρίση του Νομοθέτη.

Το τελευταίο παράπονο της αιτήτριας και λόγος για τον οποίο ζητά ακύρωση της απόφασης είναι ότι οι καθ’ ων η αίτηση δεν διεξήγαγαν την αναγκαία έρευνα και ότι η απόφασή τους είναι ανατιολόγητη.

Όπως προκύπτει από το φάκελο της διοίκησης, η αιτήτρια έθεσε ενώπιον της αρχής όλα τα σχετικά έγγραφα, τα οποία προφανώς εξέτασε η διοίκηση και ήταν ενώπιόν της όταν κατέληγε στην

απόφασή της και ως εκ τούτου θεωρώ ότι ο ισχυρισμός για μη διεξαγωγή της δέουσας έρευνας πρέπει να απορριφθεί.

- 5 Όσον αφορά την αιτιολογία, έχω να παρατηρήσω ότι η αιτήτρια προσβάλλει ως διοικητική πράξη με την οποία το αίτημά της απεργρίφθη, την επιστολή ημερ. 18.8.95, η οποία της απεστάλη πληροφορώντας την για την απόφαση των καθ' ων η αίτηση. Στην επιστολή αυτή αναφέρεται ότι, σχετικά με την επανεξέταση της αίτησής της, το Συμβούλιο μελέτησε τα στοιχεία και έγγραφα που είχε αποστείλει και αποφάσισε ότι δεν δικαιολογείται αλλαγή της προηγούμενης της απόφασης, που κοινοποιήθηκε με επιστολή της ημερ. 9.3.95. 10 Περαιτέρω, αναφέρει ότι το Συμβούλιο αποφάσισε πως η αιτήτρια δεν κατέχει τα προσόντα που απαιτούνται από το Άρθρο 6(1)(δ) αλλά ούτε και απετάθη εμπρόθεσμα για εξαίρεση όπως προνοεί το 15 Άρθρο 6(1)(ε). Το παράπονο της αιτήτριας όμως προχωρεί περισσότερο με αναφορά στα πρακτικά του Συμβουλίου ημερ. 25.7.95 όπου απλώς και μόνο κάτω από το όνομα της αιτήτριας αναφέρεται ότι η αίτηση "απορρίπτεται και με τα νέα στοιχεία". Το γεγονός, 20 εισηγείται η αιτήτρια, ότι δεν αναφέρονται οι λόγοι στην απόφαση αυτή δείχνει ότι δεν τηρήθησαν τα πρακτικά σύμφωνα με το νόμο και αυτό επηρεάζει την απόφαση και την καθιστά αναιτιολόγητη. Στα πρακτικά της συνεδρίας, κατά την οποία αρχικά απεργρίφθη η πρώτη αίτηση της αιτήτριας, δίδονται και πάλιν οι λόγοι που αναφέρονται στην επίδικη επιστολή. Το λακωνικό πρακτικό της 25.7.95 25 αφήνει σαφώς να νοηθεί ότι η απόρριψη της αίτησης της αιτήτριας είναι για τους ίδιους λόγους που απεργρίφθη και η αρχική της αίτηση. Εν πάση περιπτώσει, το τελικό συμπέρασμα που μπορεί να εξαχθεί από εξέταση όλων των πιο πάνω είναι ότι δίδεται αιτιολογία για την απόφαση των καθ' ων η αίτηση. Όπως είναι νομολογημένο, 30 η αιτιολογία μιας διοικητικής πράξης μπορεί να αναπληρωθεί ή να συμπληρωθεί από τα στοιχεία του διοικητικού φακέλου (δέστε και **Φακοντής v. Κυπριακής Δημοκρατίας** (1989) 3 Α.Α.Δ.1694), όπως είναι η παρούσα περίπτωση. Ως εκ τούτου, απορρίπτεται και αυτός ο λόγος για ακύρωση της απόφασης. Τέλος, αναφέρω ότι το παράπονο της αιτήτριας για τη σύνθεση του Συμβουλίου δεν ευσταθεί 35 γιατί η σύνθεση ήταν σύμφωνη με το άρθρο 3(4) του Νόμου που προβλέπει ότι ο Πρόεδρος και τρία άλλα μέλη του Συμβουλίου αποτελούν απαραίτητα.
- 40 Για όλους τους πιο πάνω λόγους η προσφυγή της αιτήτριας απορρίπτεται με έξοδα εις βάρος της.

*Η προσφυγή απορρίπτεται με
έξοδα.*